

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes atzinums

Nr. 10/2020

Attālinātā sēdē, 2020.gada 28.maijā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: Ētikas padomes priekšsēdētājs Andris Kēniņš, Ētikas padomes priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmane, Ētikas padomes locekļi Baiba Liepiņa, Anda Rožukalne, Guntars Līcis, Daiga Sproģe, Anna Peipiņa

konstatē:

- [1] Biedrības valde 2020.gada 20.aprīlī saņēmusi [redacted] (turpmāk - Iesniedzējs) sūdzību par interneta portālā [redacted] (turpmāk - A) un [redacted] (turpmāk - B) [redacted].gada [redacted].decembrī publicētajos rakstos bez Iesniedzēja piekrišanas izmantotiem fotoattēliem (turpmāk - Sūdzība).
- [2] Sūdzībā norādīts, ka portāli A un B to rakstos bez Iesniedzēja piekrišanas ir izmantojuši fotoattēlus, kuri ir iegūti no attēlā otras redzamās personas Facebook profila. Uz Iesniedzēja prasību fotoattēlus no portāla izņemt portāli nav atsaukušies, taču piedāvājuši to izdarīt apmaiņā pret ziedojumu veikšanu vai banera iegādāšanos kādā no portāliem.
- [3] Biedrības valde 2020.gada 21.aprīlī Sūdzību nodeva izskatīšanai Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.
- [4] Biedrības valde lūgusi A un B sniegt savu viedokli par Sūdzībā aplūkoto situāciju atbilstoši Statūtu 6.2.punktam. Skaidrojums nav saņemts.
- [5] Portāli A un B nav Biedrības vai tajā esošo asociāciju biedri, vai pievienojušies Ētikas kodeksam, tādējādi A un B nav apņēmušies ievērot Biedrības Ētikas kodeksa noteikumus. Vienlaikus Ētikas padome var sniegt neatkarīgu vērtējumu par A un B darbību, lai sasniegtu Biedrības Statūtos un Ētikas kodeksā noteiktos mērķus.

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome

secina:

- [6] Ētikas padomes ieskatā Iesniedzēja Sūdzībā norādījusi uz iespējamu noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un pārkāpumu personas datu apstrādē. Izspiešana ir noziedzīgs nodarījums, un tā izmeklēšana ir Valsts policijas kompetencē, bet datu apstrādes aspektus vērtē Datu Valsts inspekcija. Ētikas padomes uzdevums ir vērtēt Sūdzībā aplūkos notikumus atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa noteikumiem.
- [7] Mediju Ētikas padomes uzsver, ka aplūkotajā situācijā identificējama problēma, ka atsevišķi mediji, kuri darbojas internetā, uz sevi neattiecinā normatīvajos aktos noteiktos mediju darbības principus. Ētikas padome secina, ka judikatūrā nostiprinājusies atziņa, ka fakts, vai konkrētais subjekts ir medijs, ir jāvērtē katrā situācijā individuāli un portāls, kas pēc darbības formas atbilst medijam, taču nav reģistrēts kā masu informācijas līdzeklis, ir jāuztver tāpat kā reģistrēts medijs, proti, attiecīgajam medijam ir saistošas normatīvajos aktos norādītās mediju tiesības un pienākumi.

[8] Vienlaikus Ētikas padome norāda, ka piedāvājums ziņu izņemšanai apmaiņā pret jebkāda mantiska labuma izdarīšanu medijam ir neētiska un nepieļaujama rīcība, kas ir pretrunā ar Biedrības Ētikas kodeksā nostiprinātajiem pamatprincipiem, kā arī godīgas un taisnīgas komunikācijas principiem. Informācijas izņemšanai, ja tā pieprasīta normatīvajos aktos noteiktā kārtībā, ir jānotiek, pamatojoties uz šādas darbības pieprasītāja normatīvajos aktos paredzētajām tiesībām, nevis lai medijam izdarītu mantisku labumu.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

atzīst:

- 1) Atzīt, ka ir noticis Biedrības Ētikas kodeksa punkta 4.7. pārkāpums;
- 2) Atzīt, ka nav pieļaujama prasība no medija puses par jebkāda labuma izdarīšanu medijam apmaiņā pret informācijas izņemšanu;
- 3) Atzinums paziņojams iesaistītajām pusēm;
- 4) Atzinumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punktam.